

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності

Цей Закон визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та адміністраторів.

Стаття 1. Основні терміни

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

дозвільна система у сфері господарської діяльності - сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру;

дозвільні органи - органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, а також підприємства, установи, організації, уповноважені відповідно до закону видавати документи дозвільного характеру;

документ дозвільного характеру - дозвіл, висновок, погодження, свідоцтво тощо, який дає суб'єкту господарювання право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності;

місцеві дозвільні органи - міські ради та їх виконавчі органи, районні та районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації, територіальні (місцеві) органи центральних органів виконавчої влади, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону видавати документи дозвільного характеру від свого імені, а також підприємства, установи, організації, що у випадках, передбачених законом, уповноважені видавати документи дозвільного характеру і можуть залучатися до проведення експертизи та обстеження, необхідних для видачі документів дозвільного характеру, у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

об'єкт, на який видається документ дозвільного характеру, - земельна ділянка, споруда, будівля, приміщення, устаткування, обладнання та механізми, що вводяться в експлуатацію або проектуються, окрема операція, господарська діяльність певного виду, робота та послуга;

спеціально уповноважений орган з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності (далі - уповноважений орган) - центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері підприємництва;

декларативний принцип - принцип, згідно з яким суб'єкт господарювання набуває права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності без отримання

документа дозвільного характеру шляхом повідомлення адміністратора або відповідного дозвільного органу про відповідність його матеріально-технічної бази вимогам законодавства.

Форма та порядок повідомлення адміністратора або відповідного дозвільного органу про відповідність його матеріально-технічної бази вимогам законодавства встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням дозвільного органу.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на дозвільні органи, адміністраторів, уповноважений орган та суб'єктів господарювання, які мають намір провадити або провадять господарську діяльність, і не поширюється на відносини у сфері ліцензування господарської діяльності, захисту економічної конкуренції, а також на дозвільну систему, яка поширюється на операції зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими матеріалами і речовинами, сильнодіючими отруйними речовинами, дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії.

Стаття 3. Основні принципи державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності

1. Основними принципами державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності є:

захист прав, законних інтересів суспільства, територіальних громад та громадян, життя громадян, охорона навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;

розвиток конкуренції;

прозорість процедури видачі документів дозвільного характеру;

додержання рівності прав суб'єктів господарювання під час видачі документів дозвільного характеру;

відповідальність посадових осіб дозвільних органів, адміністраторів та суб'єктів господарювання за порушення вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру;

зменшення рівня державного регулювання господарської діяльності;

установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру.

Стаття 4. Основні вимоги до дозвільної системи у сфері господарської діяльності

1. Виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюється:

необхідність одержання документа дозвільного характеру;

дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру;

платність або безоплатність видачі документа дозвільного характеру;

строк прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документа дозвільного характеру;

вичерпний перелік підстав для відмови у видачі та анулювання документа дозвільного характеру;

можливість набуття суб'єктом господарювання права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності за декларативним принципом.

Закон про внесення змін до закону, який регулює відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, стосовно вимог, установлених цією частиною, набирає чинності не раніше ніж через тридцять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом.

2. Порядок видачі документів дозвільного характеру центральними органами виконавчої влади установлюється Кабінетом Міністрів України за поданням відповідного дозвільного органу, погодженим з уповноваженим органом.

Такий порядок має передбачати, зокрема, вичерпний перелік документів, які необхідно подати суб'єкту господарювання для одержання документа дозвільного характеру, та строк дії документа дозвільного характеру або необмеженість строку його дії.

3. Видача документів дозвільного характеру місцевими дозвільними органами здійснюється за принципом організаційної єдності, що передбачає наявність адміністратора, у порядку, встановленому цим Законом.

4. Суб'єкт господарювання має право вибору способу отримання документів дозвільного характеру:

безпосередньо за зверненням у відповідні місцеві дозвільні органи, представники яких здійснюють прийом суб'єктів господарювання в одному приміщенні; або

за зверненням до адміністратора.

Порядок взаємодії представників місцевих дозвільних органів, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в одному приміщенні, затверджується відповідною місцевою радою (її виконавчим комітетом) або районною державною адміністрацією.

5. У разі надання на підставі договору оренди чи інших договорів у тимчасове користування приміщень та обладнання за умови збереження виду діяльності і стану цих приміщень та обладнання від орендаря або іншого користувача не вимагається одержання документа дозвільного характеру на їх використання (експлуатацію), крім потенційно небезпечних об'єктів та в разі використання машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Відповідальність за використання (експлуатацію) приміщень та обладнання покладається на особу, визначену відповідним договором.

6. Розмір тарифів, у тому числі їх граничні розміри, на проведення дозвільними органами обстежень (експертиз), які є підставою для видачі документів дозвільного характеру, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розмір тарифів на проведення суб'єктами господарювання обстежень (експертиз), які є підставою для видачі документів дозвільного характеру, не може перевищувати граничних розмірів, установлених для дозвільних органів.

Стаття 5. Адміністратор

1. Адміністратор - посадова особа міської ради, районної та районної у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій, яка організовує видачу суб'єкту господарювання документів дозвільного характеру та забезпечує взаємодію місцевих дозвільних органів щодо видачі документів дозвільного характеру.

2. Кількість адміністраторів визначається рішенням відповідної міської ради або районної державної адміністрації.

3. Адміністратор повинен мати вищу освіту та стаж роботи на державній службі або стаж служби в органах місцевого самоврядування не менше одного року або стаж роботи в інших сферах управління не менше трьох років.

4. Основними завданнями адміністратора є:

надання суб'єкту господарювання вичерпної інформації щодо вимог та порядку одержання документа дозвільного характеру;

прийняття від суб'єкта господарювання документів, необхідних для одержання документів дозвільного характеру, їх реєстрація та подання документів (їх копій) відповідним місцевим дозвільним органам;

видача суб'єкту господарювання документів дозвільного характеру;

забезпечення взаємодії місцевих дозвільних органів та документообігу;

організаційне та інформаційне забезпечення проведення представниками місцевих дозвільних органів спільного обстеження об'єкта, на який видається документ дозвільного характеру;

контроль за додержанням посадовими особами місцевих дозвільних органів строків розгляду та видачі документів дозвільного характеру;

формування та ведення реєстру документів дозвільного характеру;

інформування посадової особи, якій він підпорядковується, а також територіального органу уповноваженого органу про порушення вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру посадовою особою місцевого дозвільного органу;

підготовка пропозицій щодо удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру.

5. Адміністратор має право безоплатно одержувати у триденний строк з моменту запиту інформацію від місцевих дозвільних органів, пов'язану з видачею документів дозвільного характеру, за винятком інформації, що становить державну таємницю.

6. Виконавчі органи міських рад, районні та районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації забезпечують адміністраторів повною інформацією щодо порядку видачі документів дозвільного характеру місцевими дозвільними органами, зокрема переліку документів, необхідних для одержання документів дозвільного характеру, зразків заяв та необхідних бланків, строків видачі документів дозвільного характеру, розміру плати за їх видачу (у разі її встановлення),

7. Типове положення про адміністратора, порядок взаємодії адміністратора з місцевими дозвільними органами, суб'єктами господарювання та територіальним органом уповноваженого органу затверджується уповноваженим органом.

8. Порядок взаємодії місцевих дозвільних органів, адміністратора, суб'єкта господарювання та територіального органу уповноваженого органу в місті обласного значення затверджується міською радою на підставі типового положення, передбаченого частиною сьомою цієї статті, за погодженням з територіальним органом уповноваженого органу.

9. Порядок взаємодії місцевих дозвільних органів, адміністратора, суб'єкта господарювання та територіального органу уповноваженого органу в районах та районах у містах Києві і Севастополі затверджується відповідною районною державною адміністрацією на підставі типового положення, передбаченого частиною сьомою цієї статті, за погодженням з територіальним органом уповноваженого органу.

Стаття 6. Реєстр документів дозвільного характеру

1. Адміністратор веде реєстр документів дозвільного характеру (далі - реєстр).

2. Інформація, що міститься в реєстрі, є відкритою. За користування даними реєстру справляється плата, розмір якої встановлюється районною державною адміністрацією або міською радою за погодженням із відповідним територіальним органом уповноваженого органу, що зраховується до відповідного бюджету.

3. Порядок формування, ведення та користування реєстром визначається уповноваженим органом.

Стаття 7. Порядок видачі місцевими дозвільними органами документів дозвільного характеру

1. Суб'єкт господарювання або уповноважена ним особа (далі - заявник) подає адміністратору заяву, форма якої затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням уповноваженого органу та за погодженням з дозвільними органами.

2. До заяви додаються:

копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта господарювання;

документи, які підтверджують внесення плати за видачу документа дозвільного характеру, якщо вона передбачена законом;

документи, необхідні для видачі документа дозвільного характеру, передбачені законодавством, яким регулюються відносини, пов'язані з його одержанням.

Заява та документи подаються в одному примірнику особисто заявником або рекомендованим листом.

У разі надання заяви та документів рекомендованим листом підпис заявника підлягає нотаріальному посвідченню.

3. Адміністратор реєструє заяву та документи в журналі, який ведеться за зразком, встановленим уповноваженим органом.

Заява та документи, що додаються до неї, приймаються за описом, копія якого видається заявнику з відміткою про дату та номер їх реєстрації.

4. Забороняється вимагати від заявника для одержання документа дозвільного характеру документи, не передбачені законодавством.

5. Заявник несе відповідальність за достовірність інформації, зазначеної в заяві та документах, що додаються до неї.

6. Адміністратор після надходження заяви та документів, що додаються до неї, формує дозвільну справу, у якій зберігаються подані заявником документи для видачі чи переоформлення документа дозвільного характеру, видачі дублікатів, копій документа дозвільного характеру, а також копії рішень дозвільних органів з відповідних питань.

Адміністратор несе відповідальність за зберігання дозвільної справи.

7. Копії заяви та документів, що додаються до неї, засвідчені підписом адміністратора, у день реєстрації заяви або наступного робочого дня передаються до відповідних місцевих дозвільних органів.

8. Місцеві дозвільні органи протягом п'яти робочих днів з дати одержання від адміністратора заяви та документів, якщо інше не передбачено законом, приймають рішення про видачу або відмову у видачі суб'єкту господарювання документа дозвільного характеру та передають протягом двох робочих днів з дати прийняття відповідного рішення адміністратору відповідні документи. У рішенні про відмову у видачі документа дозвільного характеру зазначаються підстави такої відмови.

9. Адміністратор наступного робочого дня після одержання документа дозвільного характеру повідомляє заявника про місце і час видачі документа дозвільного характеру.

10. У разі прийняття місцевим дозвільним органом рішення про відмову у видачі документа дозвільного характеру адміністратор повідомляє про це заявника наступного робочого дня після одержання відповідного рішення.

11. У разі проведення місцевими дозвільними органами спільного обстеження об'єкта, на який видається документ дозвільного характеру, адміністратор наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення повідомляє про це суб'єкта господарювання.

12. У разі встановлення за результатами перевірки факту подання в заяві та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації документ дозвільного характеру, виданий на їх підставі, підлягає анулюванню. За результатами перевірки відповідний дозвільний орган складає акт і протягом двох робочих днів письмово повідомляє про це суб'єкта господарювання.

У разі необхідності отримання документа дозвільного характеру, який видається дозвільним органом, розташованим в обласному центрі, адміністратор повинен передати адміністратору, місцезнаходження якого є обласний центр, документи, необхідні для отримання документа дозвільного характеру, отримати документ дозвільного характеру та видати його суб'єкту господарювання.

Стаття 8. Формування єдиної інформаційної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності

1. Дозвільні органи забезпечують оприлюднення та вільний доступ до необхідної суб'єктам господарювання інформації для провадження ними господарської діяльності.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації забезпечують створення та функціонування в мережі Інтернет веб-сторінок, які містять інформацію, необхідну суб'єктам господарювання для провадження ними господарської діяльності.

Місцеві дозвільні органи подають для розміщення на веб-сторінках інформацію, необхідну для провадження господарської діяльності, зокрема, про перелік об'єктів нерухомого майна, що потребують реконструкції, перелік будівель, приміщень, земельних ділянок, які надаються або можуть бути надані в оренду.

3. Адміністратор та дозвільні органи забезпечують безоплатне консультування з питань отримання відповідних документів дозвільного характеру за зверненням суб'єкта господарювання.

Стаття 9. Уповноважений орган

1. Уповноважений орган:

розробляє або бере участь у розробленні і погоджує проекти нормативно-правових актів з питань видачі документів дозвільного характеру;

узагальнює практику застосування законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру, готує та подає пропозиції щодо його вдосконалення;

здійснює методологічне забезпечення діяльності дозвільних органів та адміністраторів;

здійснює в межах своєї компетенції контроль за дотриманням вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру;

організовує навчання та підвищення кваліфікації адміністраторів.

Стаття 10. Відповідальність у сфері видачі документів дозвільного характеру

1. Посадові особи дозвільних органів та адміністратори за порушення вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

2. Дії або бездіяльність посадових осіб дозвільних органів та адміністраторів можуть бути оскаржені до суду в порядку, встановленому законом.

3. Шкода, завдана фізичним або юридичним особам посадовими особами дозвільного органу внаслідок їх неправомірних діянь, відшкодовується у встановленому законом порядку.

4. У разі застосування дозвільним органом нормативно-правових актів, прийнятих з порушенням вимог частини першої статті 4 цього Закону, суб'єкт господарювання, законні права якого були порушені у зв'язку з прийняттям та застосуванням таких нормативно-правових актів, має право звернутися до суду з позовом про захист (поновлення) своїх прав та відшкодування завданої шкоди.

Стаття 11. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім частини першої статті 4, яка набирає чинності через один рік з дня опублікування цього Закону.

2. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести до законодавчих актів України такі зміни:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

статтю 164 викласти в такій редакції:

"Стаття 164. Порушення порядку провадження господарської діяльності

Провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання або без одержання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, чи без одержання дозволу, іншого документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом, -

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва і сировини чи без такої.

Надання суб'єктом господарювання дозвільному органу або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства -

тягне за собою накладення штрафу від сорока до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

главу 12 доповнити статтею 166¹⁰ такого змісту:

"Стаття 166¹⁰. Порушення порядку видачі документа дозвільного характеру

Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення дозвільним органом або адміністратором суб'єкта господарювання про прийняття рішення про відмову у видачі такого документа у строк, встановлений законом, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення строків прийняття дозвільним органом рішення про видачу документа дозвільного характеру, неповідомлення адміністратором суб'єкта господарювання про одержання від дозвільних органів відповідних документів у строк, встановлений законом, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені посадовою особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Безпідставна відмова дозвільним органом суб'єкту господарювання у видачі документа дозвільного характеру -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

у статті 221 та частині першій статті 294 цифри "166⁷ - 166⁹" замінити цифрами "166⁷ - 166¹⁰";

в абзаці третьому пункту 1 частини першої статті 255 слово та цифри "(стаття 183)" замінити словом та цифрами "(статті 164, 183)";

2) частину п'яту статті 46 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 24, ст. 170) доповнити словами "а з питань відведення земельних ділянок - не рідше ніж один раз на місяць";

3) статтю 17 Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року N 56-93 "Про місцеві податки і збори" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 30, ст. 336; 1995 р., N 30, ст. 229; 2002 р., N 2, ст. 5) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"Для суб'єктів, що постійно здійснюють торгівлю у спеціально відведених для цього місцях (стаціонарних об'єктах), збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі стягується одноразово".

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо:

внесення змін до законів України "Про пожежну безпеку", "Про ветеринарну медицину", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Про охорону праці" та інших для їх приведення у відповідність із цим Законом;

внесення змін до законодавчих актів стосовно визначення переліку дій, права на провадження яких набуваються за декларативним принципом.

5. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону провести моніторинг законодавства з метою визначення доцільності застосування деяких документів дозвільного характеру та подати на розгляд Верховної Ради України проекти законів щодо скасування документів дозвільного характеру, застосування яких є недоцільним.

6. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності змінами до відповідних законів привести свої нормативно-правові акти у відповідність із вимогами цього Закону та відповідних законів, а також забезпечити приведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

7. Органам місцевого самоврядування протягом шести місяців з дня набрання чинності змінами до відповідних законів привести свої нормативно-правові акти у відповідність із вимогами цього Закону та відповідних законів.

8. Кабінету Міністрів України та уповноваженому органу протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону відповідно до своїх повноважень забезпечити прийняття своїх нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України

В. ЮЩЕНКО

м. Київ

6 вересня 2005 року

№ 2806-IV